Verslag van informateur G.E.W. Prick

1. Inleiding

In de bijeenkomst met de fractievoorzitters op 9 februari is de opdracht aan de informateur vastgesteld:

- Wat is er nodig om de politiek-bestuurlijke verhoudingen in Vught te verbeteren?
- Op welke wijze kan in Vught een stabiel gemeentebestuur worden gecreëerd, en welke partijen kunnen daarvoor met elkaar gaan formeren?

Uitgangspunt voor de verkenning is het bestuursakkoord dat in januari 2021 is gesloten.

Dankzij vlotte medewerking van fracties en griffie kon ik op korte termijn met alle fracties spreken. Ook heb ik ter kennismaking gesproken met de burgemeester en de wethouders. Ik heb de gesprekken gevoerd langs de lijn van de opdracht.

Nadat ik mij een beeld had gevormd van de meest voor de hand liggende coalitie heb ik met CDA, PvdA-GroenLinks, VVD en Gemeentebelangen een tweede gesprek gevoerd om mijn eindadvies nader te kunnen onderbouwen.

Voor de gesprekken over de bestuurscultuur heb ik de, behartenswaardige, teksten in het bestuursakkoord en de brief van de formateurs over dit onderwerp als referentiekader gebruikt en dan met name op de aspecten: verhouding Raad-College en omgangsvormen.

2. De bestuurscultuur

<u>Analyse</u>

Prominent opgenomen in het bestuursakkoord is de bedoeling de Raad beter in positie te brengen als het hoogste bestuursorgaan; daarvoor zijn aanbevelingen gedaan als het maken van startnotities, een duidelijke demarcatie van de bevoegdheden van College en Raad, een betere en open communicatie etc.

In mijn gesprekken heb ik algemeen gehoord dat er een positieve ontwikkeling is in de verhouding Raad-College en tegelijkertijd dat de fracties daarbij een proces van vallen en opstaan constateren. Als het er om gaat de Raad aan het begin van de beleidscyclus een bepalende rol te geven wordt daarover genuanceerd gedacht. De erkenning is er dat startnotities worden

voorgelegd, maar met een grote variatie aan kwaliteit. Lang niet altijd met duidelijke keuzes en vaak alleen maar met een beschrijving van processen. Algemeen is de opmerking, dat het College te weinig prioriteiten stelt, te weinig focus heeft. Daardoor wordt er in de uitvoering te weinig vaart gemaakt; resultaten blijven uit. Vooruitlopend op conclusies verderop moeten hierover in de nieuw te vormen coalitie afspraken worden gemaakt. Ook is er behoefte om de verantwoordelijkheidsverdeling (nog eens) aan de orde te stellen, ter voorkoming van debatten daarover en situaties dat de Raad zich teveel met uitvoeringstaken bemoeit. Onduidelijkheid vooraf over burgerparticipatie, zowel bij burgers als de Raad, bij voorstellen die in de inspraak gebracht worden, leiden tot frustratie en vertraging.

In het bestuursakkoord en zeker in de brief van de formateurs heeft de gedragscomponent een belangrijke plaats. Ook bij dit onderwerp zien de meeste gesprekspartners (enige) ontwikkeling onder de gelijktijdige vaststelling dat "we" er nog lang niet zijn. Zeker speelt de coronaperiode hierin een beperkende rol; juist aan het begin van de periode was er weinig gelegenheid tot persoonlijk contact. Ik merk op dat de jongeren, in ervaringsjaren in de Raad, niet behept met politieke afrekensentimenten uit het verleden, last hebben van een onderstroom van animositeit tussen een aantal oudgedienden. Hoopvol is mijn constatering dat op dit laatste punt bij fracties sprake is van goedwillende zelfreflectie.

In de werkgroep Bestuurlijke Vernieuwing is de onderlinge omgangsstijl weliswaar aan de orde geweest, maar ondergeschikt geraakt aan de discussie over procedures. Alle gesprekpartners vinden dat de recente heisessie wel heeft bijgedragen aan verbetering van de verhoudingen, al is meer openhartigheid gewenst. Algemeen is er een gevoel van urgentie om hiermee aan de slag te gaan, zodat het onderlinge vertrouwen weer groeit.

<u>Aanbevelingen</u>

1. Het College moet kritischer zijn op de kwaliteit van startnotities; duidelijk alternatieve beleidskeuzes voorleggen. Eenmaal gekozen hebbend moet de Raad het College de ruimte geven om tot gedegen uitwerking te komen. Duidelijkheid over de burgerparticipatie (waarover precies en hoe ver strekkend) in een procesbeschrijving opnemen en vooral ook duidelijk extern communiceren;
2. Het College moet de ingezette positieve trend in de relatie naar de Raad, die m.n. ervaren wordt in de informatieverstrekking, verder ontwikkelen;

3. Geef vervolg aan bijeenkomsten als de heidag en maak daarbij ruimte voor de informele ontmoeting;
4. Maak de gezamenlijke fractievoorzitters o.l.v. de burgemeester (Presidium) verantwoordelijk voor het regelmatig evalueren van de werkwijze van de Raad en bespreek m.n. de "zachte " kant van een ordentelijke bestuurscultuur: respectvolle, integere onderlinge bejegening;
5. De fracties moeten ruimte geven aan de jongeren in ervaringsjaren om een meer bepalende rol te spelen in het debat;

Tot slot: gewenst gedrag kan en moet deels vastgelegd worden in gedragscodes, integriteitscodes e.d., maar het enige dat echt tot resultaat leidt is de oprechte wil van individuen om integer, respectvol met elkaar om te gaan.

3. Formatieadvies

Analyse

Met de fracties heb ik verschillende varianten verkend voor een nieuwe coalitie. Bij alle partijen is er behoefte aan een stabiel gemeentebestuur. Het tempo waarin inwoners resultaten gaan zien rondom majeure maatschappelijke opgaven zoals de woningbouw mag van alle fracties worden versneld.

In de gesprekken werd mij duidelijk dat er onder de fracties veel variëteit aan opvattingen is over de gewenste coalitie. CDA en PvdA-GroenLinks geven de voorkeur aan herstel van de voormalige coalitie met VVD en D66 (14 zetels). Voor de VVD is het geen optie om de huidige coalitie met D66 voort te zetten of met gedoogsteun van deze fractie door te gaan. Daarmee sluit zo'n coalitie mijn inziens dan ook niet aan bij de opdracht die ik als informateur heb gekregen. D66 ziet vooralsnog niets in herstel van de vorige coalitie met de VVD en zal hiervoor geen nieuwe wethouder leveren. D66 zal alleen overwegen verbindende gedoogsteun aan een eventueel hieruit ontstane minderheidscoalitie te leveren als om te beginnen onverkort wordt vastgehouden aan het huidige bestuursakkoord.

Een andere mogelijkheid is de huidige minderheidscoalitie van CDA, PvdA-GroenLinks en VVD van gedoogsteun te laten voorzien door de eenpersoonsfracties uit de Raad. Progressief Liberaal Vught en SP staan hier niet onwelwillend tegenover. De SP zou ook een wethouder kunnen leveren. Aan de andere kant hebben meerdere partijen aangegeven een (gedoog)coalitie o.b.v. steun vanuit de eenpersoonsfracties getalsmatig te kwetsbaar te vinden, een variant die evenmin voldoet aan de opdracht.

Ik heb verschillende suggesties ontvangen voor een drie partijen coalitie. CDA en PvdA-GroenLinks kunnen zich een samenwerking met Gemeentebelangen voorstellen (13 zetels). Gemeentebelangen en VVD geven aan in de vorige Raadsperiode goed samengewerkt te hebben in een drie partijen coalitie, die destijds was gevormd met PvdA-GroenLinks. Thans gaat de eerste voorkeur van Gemeentebelangen en VVD uit naar een vier partijen coalitie met CDA en PvdA-GroenLinks (17 zetels) zodat er een brede coalitie ontstaat waarmee een stabiel bestuur wordt gerealiseerd.

CDA en PvdA-GroenLinks hebben aangegeven niet zonder elkaar in een nieuwe coalitie te stappen. Voor Gemeentebelangen en VVD geldt hetzelfde, ook zij willen niet zonder elkaar een nieuwe coalitie vormen. Voor CDA en PvdA-GroenLinks dient het bestuursakkoord uit januari 2021 fier overeind te blijven. De VVD en Gemeentebelangen wensen het bestuursakkoord te actualiseren.

Observaties

- Op basis van de gesprekken en uit de hierboven beschreven analyse blijkt geen vanzelfsprekende coalitie. Als informateur heb ik de opdracht de fracties te adviseren op welke wijze in Vught een stabiel gemeentebestuur kan worden gecreëerd en welke partijen daarvoor met elkaar dienen te formeren. Voor het creëren van een stabiel gemeentebestuur is het daarom nodig dat partijen verantwoordelijkheid nemen en tot het sluiten van compromissen bereid zijn;
- Door alle partijen wordt de urgentie gevoeld om in de resterende Raadsperiode snel tot concrete resultaten te gaan komen voor de majeure maatschappelijke opgaven. Een nieuw gemeentebestuur dient daadkracht te tonen bij het oplossen van problemen. Daarvoor dient voldoende doorzettingsmacht georganiseerd te worden;
- Het gezag van het gemeentebestuur moet versterkt worden;
- Het bestuursakkoord wordt in algemene zin geaccepteerd, zij het dat actualisering op onderdelen mogelijk moet zijn.

Conclusies en advies

1. Voor de variant van een minderheidscoalitie die in de Raad (gedoog)steun ontvangt, eventueel van eenpersoonsfracties, is geen draagvlak;

2. Een coalitie van drie partijen wordt geblokkeerd omdat aan de ene kant CDA en PvdA-GroenLinks en aan de andere kant VVD en Gemeentebelangen niet zonder elkaar aan een coalitie wensen deel te nemen;
3. Gegeven de brede wens van alle partijen om een stabiel gemeentebestuur te creëren, resteert één mogelijkheid en dat is een vier partijen coalitie bestaande uit Gemeentebelangen, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA;
4. Gelet op de teneur van de gesprekken met alle partijen in de eerste ronde, aangevuld met tweede gesprekken met vorengenoemde partijen, acht ik deze coalitievariant ook programmatisch haalbaar;
5. Onderwerp van de formatieonderhandelingen zou moeten zijn het formuleren van een opdracht aan het College om het uitvoeringsprogramma zodanig bij te stellen dat de uitvoering, zoals door alle partijen gewenst, besluitvaardiger en meer resultaatgericht kan plaatsvinden;
6. Ik adviseer CDA, PvdA-GroenLinks, VVD en Gemeentebelangen met elkaar in gesprek te gaan en daarbij de hierboven door mij beschreven observaties te betrekken.

Vught, 24 februari 2023

Gerd Prick

Verslag gesprek PvdA-GroenLinks met informateur

Datum
Vrijdag 10 februari 2023

Aanwezig
N.C. de Lange (PvdA-GroenLinks)
A.F.J. van der Vossen (PvdA-GroenLinks)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
PvdA-GroenLinks erkent dat de onderlinge politieke verhoudingen verbeterd moeten worden. De start van de nieuwe raad was in coronatijd, waardoor er nauwelijks sprake was van persoonlijk contact. Tot op de dag van vandaag kennen nog steeds veel raads- en burgerleden elkaars achtergronden niet. De stevigheid waarmee campagne is gevoerd t.b.v. de verkiezingen van november 2020, heeft ook zijn sporen achtergelaten. Er leeft oud zeer, met name tussen personen die al meerdere termijnen raadslid zijn. Het is van belang dat de invloed van de nieuwe generatie jonge raadsleden verder toe gaat nemen; onder hun invloed wordt er al zakelijker vergaderd. Goede onderlinge contacten zijn noodzakelijk, in de politiek dien je elkaar ook voor en na een vergadering op te zoeken. Daarnaast dient de rolverdeling van de raad versus het college van B&W verduidelijkt te worden. Er is nu teveel verwarring over, wat het debat niet ten goede komt. Verbetering van de bestuurscultuur in brede zin heeft de komende periode prioriteit.

Formatie
PvdA-GroenLinks stelt dat de coalitiebreuk is ontstaan als gevolg van een vertrouwenskwestie tussen VVD en D66 op de persoon Fons Potters. De manier waarop de VVD de stekker eruit heeft getrokken in de raadsvergadering van 20 januari jl. heeft bij PvdA-GroenLinks enkele krassen opgeleverd. PvdA-GroenLinks sluit geen enkele partij of persoon uit en heeft een sterke voorkeur voor een coalitie die steunt op een ruime meerderheid en waarin een meerderheid van de wethouders een progressieve achtergrond heeft. Leidend is het bestuursakkoord dat begin 2021 gesloten is, maar PvdA-GroenLinks begrijpt dat een nieuwe situatie op detail om nieuwe onderhandelingen kan vragen. PvdA-GroenLinks geeft de voorkeur aan herstel van de coalitie met D66 (14 zetels). Hierbij ziet PvdA-GroenLinks twee mogelijkheden, D66 levert een nieuwe wethouder of D66 geeft gedoogsteun aan het huidige college met wethouders van CDA, VVD en PvdA-GroenLinks. Als alternatief ziet PvdA-GroenLinks een coalitie van Gemeentebelangen, CDA en PvdA-GroenLinks (13 zetels). Samenwerken met SP is ook een mogelijkheid, echter minder wenselijk omdat de coalitie dan steunt op slechts een krappe meerderheid (12 zetels).

Verslag gesprek SP met informateur

Datum
Vrijdag 10 februari 2023

Aanwezig
S. Janssens (SP)
D.J.M. Smith (SP)
A. Yacoub (SP)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
De SP onderhoudt goede en warme contacten met alle fracties en wethouders. Het valt de SP op dat bij veel andere partijen oud zeer in de raad zit. In de raad ontbreekt het aan onderling vertrouwen, waardoor contacten moeizaam en terughoudend verlopen. Partijen zijn op hun hoede om geen uitspraken te doen, zelfs buiten de camera's om, waar ze op een later moment mogelijk op worden afgerekend. Het valt ook inwoners op dat de onderlinge verstandhoudingen niet gezond zijn. De komende periode moet er gewerkt worden aan een verbetering van de huidige bestuurscultuur. Een bijzonder aandachtspunt is de informatievoorziening richting de raad. De SP begrijpt dat er binnen een coalitie overleg nodig is om elkaar niet te verrassen, maar dat leidt in de huidige bestuurscultuur tot een ongelijk speelveld waarin de coalitie over meer informatie beschikt dan de oppositie. Ook is er tijdens een vergadering veelvuldig whatsapp-contact tussen een wethouder en haar/zijn eigen fractie. Dat komt het dualisme niet ten goede.

Formatie
De SP heeft eerder het in januari 2021 gesloten coalitieakkoord gesteund. Dat zal de SP niet zomaar weer doen. Ontwikkelingen in de afgelopen twee jaar maken inhoudelijke aanscherpingen van het akkoord noodzakelijk. Daarnaast dient het college van B&W meer tempo te maken in het realiseren van de plannen uit het akkoord. De SP sluit nooit partijen of personen uit, hoewel de SP niet staat te springen op een samenwerking met Gemeentebelangen. De SP ziet graag een progressief-linkse coalitie ontstaan; indien opportuun kan de SP voor zo'n coalitie een wethouder leveren.

Verslag gesprek Gemeentebelangen met informateur

Datum
Maandag 13 februari 2023

Aanwez
B.W. Peijnenburg-van Gemert (GB)
A.L. van Woesik (GB)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
GB constateert dat de onderlinge verhoudingen in de gemeenteraad zijn verhard. In de vorige raadsperiode is er zeer actieve politiek bedreven door de toenmalige oppositie; ook de verkiezingscampagne van 2020 had een scherpe rand. Vervolgens is GB door enkele andere partijen bewust buiten de coalitieonderhandelingen gehouden. GB merkt op bij de start van de nieuwe raadsperiode ook een bijdrage te hebben geleverd aan de verharding. Hierop is intern gereflecteerd en vervolgens is de hand uitgestoken naar andere partijen. Hierop is richting GB weinig respons gekomen. GB had geen goede verhouding met de vertrokken wethouder, met de overige wethouders en andere raadsleden stelt GB wel een goede, constructieve relatie te hebben. GB ziet goede ontwikkelingen in de verhouding tussen college en raad. Zo informeren B&W de raad actief en veelvuldig over uiteenlopende dossiers. De rolverdeling tussen college en raad mag wel duidelijker. Bij sommige politiek gevoelige dossiers binnen het mandaat van B&W, lijkt de hete aardappel doorgeschoven te worden naar de raad. In andere gevallen claimt het college teveel mandaat, terwijl de raad erover hoort te besluiten.

Formatie
GB sluit op voorhand geen enkele partij uit voor een nieuwe coalitie. GB heeft wel een duidelijke voorkeur, namelijk een coalitie bestaande uit CDA, PvdA-GroenLinks, VVD en GB. Indien GB zou toe treden tot zo'n coalitie dient het bestuursakkoord uit januari 2021 op een aantal punten te worden herzien. Er zijn in de afgelopen twee jaar te weinig concrete daden verricht. Het bestuursakkoord zit de uitvoering in de weg; de uitgangspunten zijn goed, maar door een gebrek aan echte keuzes zijn er geen prioriteiten in het akkoord aangebracht. Belangrijkste punt van aandacht is het vlottrekken van de woningbouw. Een drie partijen coalitie met CDA en PvdA-GroenLinks is voor GB een niet voor de hand liggende combinatie en ziet dan ideologisch meer in een coalitie met de VVD en een derde partij (PvdA-GroenLinks of CDA). Een constructie waarin GB gedoogsteun aan een college verleent, is geen optie. Als GB deelneemt aan een coalitie, dan neemt de partij ook de verantwoordelijkheid een wethouder te leveren voor het college.

Verslag gesprek VVD met informateur

Datum
Maandag 13 februari 2023

Aanwezig
N.W.G. Pullens-Robeerst (VVD)
A.C.M. Verlinde (VVD)
G.E.W. Prick (informateur)
M.M. Penders (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
De VVD ziet en ervaart dat de afgelopen tijd het een en ander is veranderd als het gaat om de bestuurscultuur. Het onderwerp heeft voor de VVD dan ook geen relatie met het vertrek van wethouder Potters en de ontstane situatie in de coalitie. De gemeenteraad heeft hard gewerkt om bestuurlijk te vernieuwen. Tijdens de recente heidag is ook door veel raadsleden uitgesproken dat de sfeer in positieve zin is veranderd en dat bestuurlijke vernieuwing heeft bijgedragen aan een andere manier van werken die meer regie en rust geeft. De VVD ziet wel een duidelijk verschil in hoe raadsleden hiermee omgaan. Het zijn met name raadsleden die al langer zitting hebben in de raad, die zorgen voor de 'rode lap' in vergaderingen.

Vanuit het college is minder vernieuwend gewerkt. De VVD mist bij het college de slagvaardigheid, focus en samenwerking. Er worden in majeure projecten geen duidelijke keuzes voorgelegd aan de raad en ten aanzien van participatie toont het college te weinig lerend vermogen.

Formatie
Voor de VVD is het geen optie om de huidige coalitie met D66 voort te zetten dan wel met gedoogsteun van deze fractie door te gaan. De D66 fractie toont zich, door de diverse personele wisselingen, niet stabiel.

Een minderheidscoalitie alsmede een coalitie met daarin onder andere de drie éénmansfracties is voor de VVD, gezien de kwetsbaarheid, eveneens geen optie.

Een coalitie samen met CDA, Gemeentebelangen en PvdA-GroenLinks is voor de VVD een reeële optie. Een partij als Gemeentebelangen met bijna een kwart van de zetels, kun je niet zomaar buitensluiten. Het huidige coalitieakkoord is het vertrekpunt, maar de VVD biedt ruimte aan Gemeentebelangen voor inbreng. Sowieso is het goed om het coalitieakkoord te actualiseren omdat sommige zaken achterhaald zijn. De ruimte kan ook gevonden worden in het aanbrengen van accenten in het uitvoeringsprogramma.

Tweede optie voor de VVD is een drie partijen coalitie met ten minste Gemeentebelangen, aangevuld met CDA of PvdA-GroenLinks. Met PvdA-GroenLinks is in de vorige bestuursperiode ook prettig samengewerkt.

De VVD is van mening dat er vaart gemaakt moet worden in het uitvoeringsprogramma. Kijk creatief naar oplossingen en naar hoe zaken wel gerealiseerd kunnen worden. Dit wordt bijvoorbeeld gemist als het gaat om de bouw van de 200 woningen in het betaalbare segment in deze bestuurs-periode. Daarnaast wenst de VVD dat de burgemeester ook in een nieuwe coalitie portefeuillehouder wordt op de thema's organisatieontwikkeling en bestuurscultuur.

Verslag gesprek CDA met informateur

Datum
Maandag 13 februari 2023

Aanwezig
J.E.M.M. Beijens-Swalen (CDA)
R.J.E.J. Jans (CDA)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
Ten opzichte van de vorige raadsperiode vindt het CDA dat de bestuurscultuur is verbeterd, maar nog niet op het gewenste niveau. De gemeenteraad houdt zich te weinig aan de bestuurlijke rollen van kaders stellen en controleren; de focus van de raad ligt teveel op uitvoeringsdetails. Er dient een heldere rolverdeling te komen tussen de raad en het college van B&W. Over die rolverdeling bestaat op dit moment geen eenduidig beeld in de raad, waardoor het lastig is om elkaar daarop aan te spreken. Een duidelijkere rolverdeling helpt ook bij het 'managen' van de drukke raadsagenda; niet voor alle beleidsdossiers hoeven bv. startnotities in de raadscommissie te worden behandeld.

Het CDA constateert dat er veel rancune, ontstaan in de afgelopen jaren, voortleeft in de raad, wat voor een aantal partijen een voorname reden was om in de raadsvergadering van 20 januari jl. het vertrouwen in wethouder Potters op te zeggen. Kritisch zijn op de inhoudelijke prestaties van een wethouder mag, maar het CDA had het gepaster gevonden dat de wethouder een tweede kans had gekregen. Deze handelswijze zorgt voor bestuurlijke onrust bovenop de politieke instabiliteit die reeds in de raad is ontstaan als gevolg van de twee afsplitsingen van de D66-fractie.

Formatie
Het CDA sluit op voorhand geen partijen of personen uit. Zonder PvdA-GroenLinks wilt het CDA geen nieuwe coalitie vormen. Het CDA heeft een voorkeur voor de terugkeer van D66 in de coalitie waarbij D66 een nieuwe wethouder levert. Als alternatief ziet het CDA dat de drie huidige coalitiepartijen doorgaan in het college van B&W met gedoogsteun van D66, eventueel aangevuld met gedoogsteun van de SP. Indien D66 niet wenst deel te nemen aan een nieuwe coalitie, ziet het CDA als derde optie een coalitie van GB, PvdA-GroenLinks en CDA. Indien GB toe zou treden tot de coalitie dienen er duidelijke afspraken te worden gemaakt over de bestuursstijl. Het bestuursakkoord uit januari 2021 en reeds in de raad vastgestelde beleidskaders en uitgangspunten (o.a. woonvisie en Speeldoos) dienen overeind te blijven. Een eventuele poging om via de coalitieonderhandelingen het door de Raad van State afgewezen bestemmingsplan N65 Vught te reactiveren, is voor het CDA een onbegaanbare weg.

Verslag gesprek D66 met informateur

Datum
Woensdag 15 februari 2023

Aanwezig
W.J. de Graaff (D66)
D.H. Meuwissen (D66)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
In de afgelopen twee jaar heeft het college transparant geopereerd en is de raad actief geinformeerd en d.m.v. startnotities vroegtijdig betrokken bij nieuwe beleidsinitiatieven. D66 is tevreden over deze bestuurlijke ontwikkeling. Ten opzichte van de vorige raadsperiode maakt de gemeente meer werk van inwonerparticipatie. Onlangs is de tussentijdse evaluatie van het participatiebeleid in de raadscommissie behandeld. Het algemene beeld in de commissie was dat de gemeente op dit vlak goede stappen voorwaarts heeft gezet terwijl het een lerend proces is van vallen en opstaan.

D66 ziet graag dat de aanbevelingen uit de brief van de formateurs over de bestuurscultuur worden opgepakt. Bij de start van de nieuwe raadsperiode was hiervoor geen ruimte vanwege de beperkende coronamaatregelen. In die periode hebben veel nieuwe raadsleden hun weg moeten vinden in het raadswerk. Dat is inmiddels gelukt, maar verder investeren in onderlinge verhoudingen is wenselijk. In de debatten moet de inhoud voorop staan. Echter, sommige raadsleden spelen de persoon i.p.v. de bal.

Een ander punt van aandacht is de rolverdeling tussen raad en college. Een aantal fracties beperkt zich niet tot de kaderstellende en controlerende rol, maar houdt zich teveel bezig met uitvoeringskwesties waarvoor het college het bevoegd gezag is. Over die rolverdeling mogen scherpere afspraken worden gemaakt.

Vanuit de werkgroep bestuurlijke vernieuwing mag ook door worden gepakt op het thema bestuurscultuur. De nieuwe werkwijze waar nu mee geëxperimenteerd wordt, kent vooral procedurele maatregelen die beperkt te maken hebben met het cultuuraspect. Het evalueren van de afgelopen raadscyclus in het presidium ervaart D66 als prettig; met de instelling van een agendacommissie is daarvoor meer ruimte gekomen in het presidium.

Formatie
D66 ziet vooralsnog niets in herstel van de vorige coalitie met de VVD en zal hiervoor geen nieuwe wethouder leveren. D66 zal alleen overwegen verbindende gedoogsteun aan een eventueel hieruit ontstane minderheidscoalitie te leveren als om te beginnen onverkort wordt vastgehouden aan het huidige bestuursakkoord. Dit is ook het uitgangspunt bij het overwegen deel te nemen of gedoogsteun te leveren aan een nieuw te vormen coalitie. D66 zal bij een nieuwe coalitie, mocht zij daarin

niet betrokken zijn, alle voorstellen van het college beoordelen op zijn merites met als uitgangspunt het bestuursakkoord van januari 2021.

Verslag gesprek Progressief Liberaal Vught met informateur

Datum
Woensdag 15 februari 2023

Aanwezig
M.A.J. Vrensen-van den Boogaard (PLV)
J.C.S.M. Vrensen (PLV)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
Progressief Liberaal Vught constateert dat in de afgelopen periode er te weinig tastbare resultaten zijn behaald. Het in januari 2021 gesloten bestuursakkoord bevatte grote beleidsambities, o.a. rondom energietransitie en woningbouw. Inwoners merken er tot op heden weinig van omdat in veel dossiers niet is doorgepakt. Het college heeft teveel hooi op de vork genomen waardoor er geen sprake was van focus in beleid(srealisatie). Een nieuwe coalitie dient scherpere keuzes te maken en prioriteiten te stellen.

Progressief Liberaal Vught staat voor eerlijke en open politiek. Debatten moeten op de inhoud zijn gericht. Fracties moeten zich daarbij openstellen voor elkaars argumenten. Die debatcultuur is er nu niet. Raads- en collegeleden durven eerder ingenomen standpunten niet los te laten, men mag zich kwetsbaarder en flexibeler opstellen. Meer zelfreflectie i.p.v. met een beschuldigende vinger naar een ander te wijzen, komt niet alleen het inhoudelijke debat ten goede, maar ook de onderlinge verhoudingen. In de raad mag er ook meer begrip zijn dat iedereen een eigen debatstijl heeft.

Formatie
Progressief Liberaal Vught is bereid een continuering van de huidige coalitie van CDA, PvdA-GroenLinks en VVD mogelijk te maken d.m.v. gedoogsteun. Hierbij stelt de PLV voor om een 4e onafhankelijke wethouder te benoemen die, namens de gedoogfractie(s) de hoge workload kan verlagen. Progressief Liberaal Vught stelt geen inhoudelijke eisen aan het verlenen van gedoogsteun. In ruil voor steun van Progressief Liberaal Vught dient het college van B&W wel met volle kracht te werken aan de uitvoering van het in januari 2021 gesloten bestuursakkoord. Progressief Liberaal Vught is geen voorstander van uitbreiding van de coalitie met Gemeentebelangen. De coalitie bestaat dan uit 17 zetels waarmee de oppositie wordt gereduceerd tot 6 zetels. In zo'n scenario is er geen sprake van een gezonde balans tussen oppositie en coalitie.

Verslag gesprek fractie Rasenberg met informateur

Datum
Woensdag 15 februari 2023

Aanwezig
D.H.C.A. Rasenberg (fractie Rasenberg)
M.L.M. Prinsen (fractie Rasenberg)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Bestuurscultuur
Mevr. Rasenberg is sinds enkele maanden raadslid. Mevr. Rasenberg bespeurt een hardnekkig sentiment in de Vughtse politiek met blijkbaar al een lange geschiedenis. Hierdoor is onderling wantrouwen ontstaan dat een zware wissel trekt op de debatten in de commissie- en raadsvergaderingen en de noodzakelijke voortgang in belangrijke onderwerpen. In de raad kan respectvoller en constructiever met elkaar omgegaan worden. De huidige cultuur is elkaar de maat nemen en 'vliegen afvangen'. Zaken worden niet onderling uitgesproken. Goede initiatieven, zoals pogingen van het college om de raad tijdig te informeren en te betrekken bij nieuw beleid, sneeuwen vaak onder in het huidige negatieve klimaat, ofschoon uiteraard ook wethouders op hun beurt regelmatig een betere bijdrage aan meer kwaliteit en voortgang zouden kunnen leveren.

Formatie
De realisatie van de ambities uit het bestuursakkoord dient te worden versneld. Beloftes moeten richting inwoners waar gemaakt worden. Dossiers zoals bijvoorbeeld De Speeldoos en de ontwikkeling bij Van der Valk lopen al jaren zonder dat de gemeente knopen doorhakt en vooraf duidelijk regie neemt. Vanuit de gemeente moet meer bestuurlijke daadkracht getoond worden; inwoners verdienen duidelijkheid. De noodzakelijke daadkracht is het beste gediend bij een stabiel gemeentebestuur met een brede coalitie. De voorkeur van mevr. Rasenberg gaat om die reden uit naar een coalitie van VVD, GB en PvdA-Groen-Links. In zo'n coalitie zijn verschillende politieke stromingen vertegenwoordigd. Bovendien doet het recht aan het aanatl zetels van GB en het mandaat van kiezers. Mevr. Rasenberg hecht aan coalitiedeelname van PvdA-GroenLinks, zodat de progressieve stroming vertegenwoordigd is. Deelname van D66 acht mevr. Rasenberg ingewikkeld vanwege de bestuurlijke wanorde in die partij, getoond gedrag en het laten vallen van de coalitie. Ook een eventuele coalitie van GB, CDA en PvdA-GroenLinks is denkbaar. Mevr. Rasenberg is geen voorstander van een minderheidscoalitie met gedoogsteun van kleinere partijen. In de huidige bestuurscultuur kan zo'n coalitie immers snel instabiel worden. Mevr. Rasenberg hoopt op een transitie naar een nieuw bestuur en gemeentertaad waarin op een vertrouwenwekkende manier tempo wordt gemaakt.

Verslag gesprek Gemeentebelangen met informateur

Datum
Woensdag 22 februari 2023

Aanwez
B.W. Peijnenburg-van Gemert (GB)
A.L. van Woesik (GB)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Coalitievarianten
De informateur koppelt terug uit de gesprekken die hij heeft gevoerd met alle fracties. Zijn opdracht is te verkennen op welke wijze in Vught een stabiel gemeentebestuur kan worden gevormd. Verschillende mogelijkheden zijn verkend. Herstel van de voormalige coalitie van D66, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA is geen optie. D66 wil voor zo'n coalitie geen wethouder leveren. VVD vindt D66 te instabiel voor toetreding tot de coalitie of het leveren van gedoogsteun. Een andere variant die in de gesprekken aan de orde is gekomen, is de huidige minderheidscoalitie van VVD, PvdA-GroenLinks en CDA van gedoogsteun te laten voorzien door een of meerdere eenpersoonsfracties. Ook deze variant wordt door de meeste partijen als instabiel beoordeeld.

Voorts zijn er in de gesprekken suggesties gedaan voor een coalitie van drie partijen. Echter, omdat enerzijds CDA en PvdA-GroenLinks niet zonder elkaar een nieuwe coalitie willen vormen en anderzijds VVD en Gemeentebelangen aan elkaar vasthouden, is een variant met drie partijen niet haalbaar. Daarmee resteert de variant van een vierpartijen coalitie bestaande uit Gemeentebelangen, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA. Zo'n coalitie kan rekenen op een ruime meerderheid in de raad (17 zetels). Gemeentebelangen heeft in het gesprek van 13 februari jl. reeds de voorkeur voor deze vierpartijen coalitie uitgesproken.

Formatieadvies
Voordat de informateur kan adviseren een vierpartijen coalitie te formeren, wenst hij te vernemen of bij Gemeentebelangen, in de door hen gewenste actualisering van het bestuursakkoord, zich grote verschillen van mening met andere partijen zullen voordoen. Gemeentebelangen reageert de uitgangspunten uit het bestuursakkoord te omarmen en op voorhand geen onoverbrugbare verschillen met de andere partijen te zien. Gemeentebelangen wil graag een aantal zaken bespreekbaar maken om de uitvoeringssnelheid en bestuurlijke slagkracht van een nieuw college te verhogen. Gemeentebelangen wenst o.a. de volgende onderwerpen in de formatie te bespreken:

- <u>Woningbouw</u>
  Gemeentebelangen stelt de reeds in de raad vastgestelde woonvisie niet ter discussie, maar benadrukt dat er meer snelheid dient te worden gemaakt met de uitvoering van het woningbouwprogramma. Gemeentebelangen verwacht van een nieuw college meer lef, creativiteit en

daadkracht in het realiseren van woningbouwprojecten. Gemeentebelangen wil voor alle doelgroepen bouwen, maar wenst per project meer flexibiliteit in plaats van vasthouden aan een starre verdeling over de verschillende woningbouwcategorieen. Ook dienen de mogelijkheden van bouwen in het buitengebied bekeken te worden, teneinde de ambities uit de woonvisie te kunnen realiseren.

- Energietransitie
  Gemeentebelangen stelt het ambitieniveau van de energietransitie niet ter discussie, maar wenst beter geïnformeerd te worden over de huidige stand van zaken met betrekking tot het onderliggende stroomnet en wat er moet gebeuren om de doelstellingen te halen als de rest van de regio verzaakt.

Tot slot benadrukt Gemeentebelangen dat er geen inhoudelijke breekpunten zijn, maar dat de partij alleen tussentijds in een coalitie stapt als er duidelijke en realistische afspraken worden gemaakt wat over drie jaar richting inwoners gepresteerd dient te zijn.

Verdere proces
De informateur rondt deze week zijn advies af, waarna de fracties onder embargo het advies ontvangen. Begin volgende week wordt een bijeenkomst met alle fractievoorzitters belegd om het advies te bespreken.

Verslag gesprek VVD met informateur

Datum
Woensdag 22 februari 2023

Aanwezig
N.W.G. Pullens-Robeerst (VVD)
A.C.M. Verlinde (VVD)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Coalitievarianten
De informateur koppelt terug uit de gesprekken die hij heeft gevoerd met alle fracties. Zijn opdracht is te verkennen op welke wijze in Vught een stabiel gemeentebestuur kan worden gevormd. Verschillende mogelijkheden zijn verkend. Herstel van de voormalige coalitie van D66, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA is geen optie. D66 wil voor zo'n coalitie geen wethouder leveren. VVD vindt D66 te instabiel voor toetreding tot de coalitie of het leveren van gedoogsteun. Een andere variant die in de gesprekken aan de orde is gekomen, is de huidige minderheidscoalitie van VVD, PvdA-GroenLinks en CDA van gedoogsteun te laten voorzien door een of meerdere eenpersoonsfracties. Ook deze variant wordt door de meeste partijen als instabiel beoordeeld.

Voorts zijn er in de gesprekken suggesties gedaan voor een coalitie van drie partijen. Echter, omdat enerzijds CDA en PvdA-GroenLinks niet zonder elkaar een nieuwe coalitie willen vormen en anderzijds VVD en Gemeentebelangen aan elkaar vasthouden, is een variant met drie partijen niet haalbaar. Daarmee resteert de variant van een vierpartijen coalitie bestaande uit Gemeentebelangen, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA. Zo'n coalitie kan rekenen op een ruime meerderheid in de raad (17 zetels). De VVD heeft in het gesprek van 13 februari jl. reeds de voorkeur voor deze vierpartijen coalitie uitgesproken.

Formatieadvies
Voordat de informateur kan adviseren een vierpartijen coalitie te formeren, wenst hij te vernemen of bij de VVD, in de door hen gewenste actualisering van het bestuursakkoord, zich grote verschillen van mening met andere partijen zullen voordoen. De VVD reageert de uitgangspunten uit het bestuursakkoord nog steeds te omarmen en op voorhand geen onoverbrugbare verschillen met de andere partijen te zien. De VVD wil graag een aantal zaken bespreekbaar maken om de uitvoeringssnelheid en bestuurlijke slagkracht van een nieuw college te verhogen. In de laatste drie jaar van deze raadsperiode moeten inwoners immers de resultaten gaan zien van het reeds ingezette beleid. De VVD wenst o.a. de volgende onderwerpen in de formatie te bespreken:

- <u>Woningbouw</u>
  De VVD staat nog steeds achter de ambitie om o.a. meer betaalbare woningen te realiseren, maar wil dat er niet langer per project stringent wordt vastgehouden aan een verdeling over de verschillende categorieën. Er moet gestuurd worden op de totale toevoeging aan nieuwbouwwoningen via een zogenaamd masterplan. Verder dient per project flexibiliteit en maatwerk te

worden toegepast, waarvoor de wethouders Wonen, RO en Financiën intensief met elkaar moeten samenwerken. De VVD is voorstander van prijsindexatie van de woningbouw categorieën en aansluiting bij landelijk beleid, o.a. ten aanzien van het bouwen van soorten woningen en het lostrekken van financiële middelen voor grote woningbouwplannen. De kaders uit de visie wonen in het buitengebied zijn helder en staan vast, maar de uitloopgebieden dienen goed te worden benut.

- Toekomst N65
  Met de uitspraak van de Raad van State inzake het bestemmingsplan N65 is een nieuwe situatie ontstaan waarover de politiek zich dient uit te spreken.

- VAB-beleid
  De VVD blijft tegen verrommeling van het buitengebied, maar vindt dat er richting stoppende boeren helder beleid dient te komen voor niet-agrarische functies in het buitengebied.

- Financiële positie
  De VVD is kritisch op de financiële reserves bij scholen en regionale samenwerkingsverbanden. Verschillende regionale samenwerkingen ontgroeien hun wettelijke taken, een onwenselijke trend. Ook de eigen financiële positie dient scherp in acht te worden genomen, o.a. vanwege de onzekerheden rondom de algemene uitkering vanaf 2026 (het zogenaamde ravijnjaar).

Verdere proces
De informateur rondt deze week zijn advies af, waarna de fracties onder embargo het advies ontvangen. Begin volgende week wordt een bijeenkomst met alle fractievoorzitters belegd om het advies te bespreken.

Verslag gesprek PvdA-GroenLinks met informateur

Datum
Woensdag 22 februari 2023

Aanwezig
N.C. de Lange (PvdA-GroenLinks)
A.F.J. van der Vossen (PvdA-GroenLinks)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Coalitievarianten
De informateur koppelt terug uit de gesprekken die hij heeft gevoerd met alle fracties. Zijn opdracht is te verkennen op welke wijze in Vught een stabiel gemeentebestuur kan worden gevormd. Verschillende mogelijkheden zijn verkend. Herstel van de voormalige coalitie van D66, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA is geen optie. D66 wil voor zo'n coalitie geen wethouder leveren. VVD vindt D66 te instabiel voor toetreding tot de coalitie of het leveren van gedoogsteun. Een andere variant die in de gesprekken aan de orde is gekomen, is de huidige minderheidscoalitie van VVD, PvdA-GroenLinks en CDA van gedoogsteun te laten voorzien door een of meerdere eenpersoonsfracties. Ook deze variant wordt door de meeste partijen als instabiel beoordeeld.

Voorts zijn er in de gesprekken suggesties gedaan voor een coalitie van drie partijen. Echter, omdat enerzijds CDA en PvdA-GroenLinks niet zonder elkaar een nieuwe coalitie willen vormen en anderzijds VVD en Gemeentebelangen aan elkaar vasthouden, is een variant met drie partijen niet haalbaar. Daarmee resteert de variant van een vierpartijen coalitie bestaande uit Gemeentebelangen, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA. Zo'n coalitie kan rekenen op een ruime meerderheid in de raad (17 zetels).

Formatieadvies
Voordat de informateur kan adviseren een vierpartijen coalitie te formeren, wenst hij te vernemen of bij Gemeentebelangen en VVD, in de door hen gewenste actualisering van het bestuursakkoord, zich grote verschillen van mening met de andere partijen zullen voordoen. De eerste indruk van de informateur is dat dit niet het geval is. Gemeentebelangen en VVD onderschrijven de uitgangspunten van het bestuursakkoord, maar vragen aandacht voor een versnelling van het uitvoeringsprogramma. Belangrijkste aandachtspunt hierbij is de woningbouw, een thema dat raadsbreed bij de informateur is aangekaart.

PvdA-GroenLinks reageert dat voor hen nog steeds het uitgangspunt is dat het bestuursakkoord uit januari 2021 overeind blijft. Belangrijke thema's voor PvdA-GroenLinks uit dit akkoord zijn het realiseren van betaalbare woningen, de energietransitie en het sociale beleid. De informateur reageert dat het sociale beleid bij geen enkele partij in de raad ter discussie staat. De formatie zal zich vermoedelijk grotendeels concentreren op welke wijze de woningbouw en de energietransitie uitgevoerd kunnen worden. PvdA-GroenLinks geeft aan dat ze de gesprekken met Gemeentebelangen, VVD en

CDA constructief aan zal gaan, en wacht af welke inhoudelijke discussies achter deze thema's vandaan zullen komen.

Verdere proces
De informateur rondt deze week zijn advies af, waarna de fracties onder embargo het advies ontvangen. Begin volgende week wordt een bijeenkomst met alle fractievoorzitters belegd om het advies te bespreken.

Verslag gesprek CDA met informateur

Datum
Maandag 22 februari 2023

Aanwezig
J.E.M.M. Beijens-Swalen (CDA)
R.J.E.J. Jans (CDA)
G.E.W. Prick (informateur)
J.A. Deneer (griffie, verslag)

Coalitievarianten
De informateur koppelt terug uit de gesprekken die hij heeft gevoerd met alle fracties. Zijn opdracht is te verkennen op welke wijze in Vught een stabiel gemeentebestuur kan worden gevormd. Verschillende mogelijkheden zijn verkend. Herstel van de voormalige coalitie van D66, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA is geen optie. D66 wil voor zo'n coalitie geen wethouder leveren. VVD vindt D66 te instabiel voor toetreding tot de coalitie of het leveren van gedoogsteun. Een andere variant die in de gesprekken aan de orde is gekomen, is de huidige minderheidscoalitie van VVD, PvdA-GroenLinks en CDA van gedoogsteun te laten voorzien door een of meerdere eenpersoonsfracties. Ook deze variant wordt door de meeste partijen als instabiel beoordeeld.

Voorts zijn er in de gesprekken suggesties gedaan voor een coalitie van drie partijen. Echter, omdat enerzijds CDA en PvdA-GroenLinks niet zonder elkaar een nieuwe coalitie willen vormen en anderzijds VVD en Gemeentebelangen aan elkaar vasthouden, is een variant met drie partijen niet haalbaar. Daarmee resteert de variant van een vierpartijen coalitie bestaande uit Gemeentebelangen, VVD, PvdA-GroenLinks en CDA. Zo'n coalitie kan rekenen op een ruime meerderheid in de raad (17 zetels).

Formatieadvies
Voordat de informateur kan adviseren een vierpartijen coalitie te formeren, wenst hij te vernemen of bij Gemeentebelangen en VVD, in de door hen gewenste actualisering van het bestuursakkoord, zich grote verschillen van mening met de andere partijen zullen voordoen. De eerste indruk van de informateur is dat dit niet het geval is. Gemeentebelangen en VVD onderschrijven de uitgangspunten van het bestuursakkoord, maar vragen aandacht voor een versnelling van het uitvoeringsprogramma. Belangrijkste aandachtspunt hierbij is de woningbouw, een thema dat raadsbreed bij de informateur is aangekaart.

Het CDA reageert open te staan voor formatiegesprekken voor een vier partijen coalitie met Gemeentebelangen, VVD en PvdA-GroenLinks en benadrukt dat het bestuursakkoord van januari 2021 overeind dient te blijven staan. Bijzonder aandachtspunt hierbij is de afgesproken verdeling over de verschillende woning categorieën. Het CDA hecht hier zeer aan.
Naast woningbouw is het de verwachting dat in de formatie de uitvoering van de energietransitie (windmolens of zonneweides) een onderwerp van gesprek gaat zijn. De toekomst van de N65 en De Speeldoos zijn ook majeure onderwerpen, maar minder relevant voor de formatie omdat voor de

N65, alvorens de raad een besluit hierover gaat nemen, de komende periode nader onderzoek dient te worden verricht. Voor de toekomst van De Speeldoos zijn recent in de raadscommissie al stappen gezet.
Voor de formatiegesprekken wenst het CDA het thema 'collegiaal bestuur' te agenderen. Daarnaast zal CDA aandacht vragen voor de financiële middeleninzet ten behoeve van het realiseren van de ambities uit het uitvoeringsprogramma van het bestuursakkoord.

Verdere proces
De informateur rondt deze week zijn advies af, waarna de fracties onder embargo het advies ontvangen. Begin volgende week wordt een bijeenkomst met alle fractievoorzitters belegd om het advies te bespreken.